

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2004-2005

7 juni 2005

ONTWERP VAN DECREET

**houdende aanpassing van de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap
voor het begrotingsjaar 2005**

VERSLAG

**namens de Commissie voor Onderwijs, Vorming, Wetenschap en Innovatie
uitgebracht door mevrouw Cathy Berx
aan de Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting**

Samenstelling van de commissie:

Voorzitter: mevrouw Monica Van Kerrebroeck.

Vaste leden:

de heer Werner Marginet, de dames Katleen Martens, An Michiels, Marie-Rose Morel, Linda Vissers;

mevrouw Kathleen Helsen, de heer Luc Martens, de dames Sabine Poleyn, Monica Van Kerrebroeck;

de heren Karlos Callens, Gilbert Van Baelen, mevrouw Marleen Vanderpoorten;

de heer Ludo Sannen, mevrouw Anissa Temsamani, de heer Robert Voorhamme.

Plaatsvervangers:

mevrouw Marijke Dillen, de heren Pieter Huybrechts, Stefaan Sintobin, de dames Greet Van Linter, Gerda Van Steenberge;

mevrouw Cathy Berx, de heer Jos De Meyer, mevrouw Veerle Heeren, de heer Jan Laurys;

de dames Margriet Hermans, Anne Marie Hoebeke, Vera Van der Borgh;

de heren Jos Bex, Chokri Mahassine, mevrouw Elke Roex.

Toegevoegde leden:

de heer Jef Tavernier;

de heer Kris Van Dijk.

Zie ook:

12 (2004)

- Nr. 1: Advies van de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen

17-A (2004-2005)

- Nr. 1-A: Algemene toelichting
- Nr. 1-B: Toelichting per programma + Addendum

18-A (2004-2005)

- Nr. 1: Ontwerp van decreet

20-A (2004-2005)

- Nr. 1: Verslag van het Rekenhof

Zie:

19-A (2004-2005)

- Nr. 1: Ontwerp van decreet + Bijlagen
- Nrs. 2 tot 4: Amendementen
- Nr. 5-A: Verslag namens de Commissie voor Binnenlandse Aangelegenheden, Bestuurszaken, Institutionele en Bestuurlijke Hervorming en Decreetsevaluatie
- Nr. 5-B: Verslag namens de Commissie voor Brussel en de Vlaamse Rand
- Nr. 5-C: Verslag namens de Commissie voor Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Internationale Samenwerking en Toerisme
- Nr. 5-D: Verslag namens de Commissie voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media
- Nr. 5-E: Verslag namens de Commissie voor Economie, Werk en Sociale Economie
- Nr. 5-F: Verslag namens de Subcommissie voor Landbouw, Visserij en Plattelandsbeleid
- Nr. 5-G: Verslag namens de Commissie voor Leefmilieu en Natuur, Landbouw, Visserij en Plattelandsbeleid en Ruimtelijke Ordening en Onroerend Erfgoed

INHOUD

	Blz.
I. Toelichting door de heer Frank Vandenbroucke, vice-minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming	4
I.1. Macrogegevens onderwijs	4
I.2. Aanpassingen aan het loonmodel en de werkingsmiddelen van het leerplichtonderwijs	4
I.3. Andere budgettaire correcties.....	7
II. Algemene bespreking	8
II.1. Vergadering van 26 mei 2005	8
II.2. Vergadering van 31 mei 2005	14
III. Artikelsgewijze bespreking en stemming	16
III.1. Decreetsbepalingen	16
III.2. Begrotingstabel.....	16
IV. Indicatieve stemming.....	22

DAMES EN HEREN,

De Commissie voor Onderwijs, Vorming, Wetenschap en Innovatie besprak de haar toegewezen decreetsbepalingen en programma's van het ontwerp van decreet houdende de aanpassing van de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2005 op 26 en 31 mei 2005.

Dit ontwerp van decreet werd besproken in samenhang met het ontwerp van decreet houdende bepalingen tot begeleiding van de aanpassing van de begroting 2005 (*Parl. St. Vl. Parl. 2004-05, nr. 334/1*).

De artikelen die betrekking hebben op wetenschapsbeleid en innovatie werden besproken door de Verenigde Commissies voor Onderwijs, Vorming, Wetenschap en Innovatie en voor Economie, Werkgelegenheid en Toerisme op 2 juni 2005 (*Parl. St. Vl. Parl. 2004-05, nr. 19-A/5-L*).

I. TOELICHTING DOOR DE HEER FRANK VANDENBROUCKE, VICE-MINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN WERK, ONDERWIJS EN VORMING

I.1. Macrogegevens onderwijs

Een begrotingscontrole impliceert dat wordt nagegaan of de initiële begroting volgens het vooropgestelde plan kan worden uitgevoerd, of de parameters nog relevant zijn en of ze moeten worden bijgesteld.

De minister stelt dat zulks vrij grondig gebeurt. Bij de eerste begrotingscontrole van 2005 werden alle onderdelen van de onderwijsbegroting, namelijk het loonmodel, de werkingsmiddelen van het leerplichtonderwijs en de universiteiten en de enveloppe van de hogescholen gescreend en waar nodig aangepast aan de gewijzigde situaties.

Deze begrotingscontrole heeft geen grote marges opgeleverd voor nieuwe initiatieven. Er zijn wel extra middelen vrijgemaakt die worden gebruikt om de evolutie van bestaande maatregelen op te vangen en om recente engagementen uit te voeren.

In discussies over de feitelijke inspanningen voor onderwijs worden vaak de volgende parameters gehanteerd: het aandeel in de begroting van de Vlaamse Gemeenschap, het aandeel in het bruto regionaal product (BRP) en de evolutie van de inflatiegezuiverde middelen.

Op basis van de begrotingscontrole bedraagt het aandeel van de beleidskredieten voor onderwijs in de begroting van de Vlaamse Gemeenschap 43 procent. Bij de initiële begroting was dit 42,7 procent. Na de daling die tot 2001 heeft geduurd, is er dus opnieuw een stijgende trend.

Het aandeel van de onderwijsuitgaven in het bruto regionaal product evolueert van 4,4 procent in 2001 naar 4,5 procent in 2002 en 4,6 procent in 2003. Op basis van de huidige voorlopige cijfers bedraagt het aandeel in 2004 opnieuw 4,5 procent. Deze cijfers mogen niet worden verward met de cijfers in internationale publicaties, die gebaseerd zijn op de OESO-definitie. Sommige uitgaven, onder meer de pensioenuitgaven, worden in de Vlaamse cijfers immers niet verrekend. Het recentste cijfer volgens de OESO-definitie heeft betrekking op 2002 en bedraagt 5,8 procent van het BRP. Dat is een stijging ten opzichte van 2001.

De evolutie van de inflatiegezuiverde middelen varieert sterk. In 2000 stijgen de middelen met 1,9 procent, in 2001 met 1,9 procent, in 2002 met 3,7 procent, in 2003 met 3,3 procent, in 2004 met 1,9 procent en in 2005 met 0,4 procent. De regering staat dus op de rem. De reële groei van de totale Vlaamse begroting is immers negatief. Er is een daling met 1,4 procent. In de onderwijsbegroting is er evenwel nog steeds een stijgende trend.

I.2. Aanpassingen aan het loonmodel en de werkingsmiddelen van het leerplichtonderwijs

De minister licht toe dat bij een begrotingscontrole de loonkredieten worden geraamd uitgaande van de gekende uitgaven van het voorgaande begrotingsjaar. Bij de initiële begroting gebeurde dit nog op basis van de uitgaven van twee jaar terug. De recentere cijfers zijn een betere basis om de raming van 2005 te maken.

Ook evoluties in andere parameters, zoals de leerlingen, worden verwerkt. Dit was onder meer het geval voor gelijke onderwijskansen, waar een wat

sterkere stijging van het aantal GOK-leerlingen werd vastgesteld. Voor deze GOK-ondersteuning wordt in 2005 2 miljoen euro extra uitgetrokken. In 2006 wordt dat 8 miljoen. Dat is nodig omdat er in vergelijking met drie jaar geleden, meer kinderen in aanmerking komen voor GOK-ondersteuning. Dat heeft vooral te maken met een betere registratie.

Daarnaast werden er nog twee wijzigingen doorgevoerd. De minister heeft ervoor geopteerd om een aantal aparte loonbasisallocaties op nul te plaatsen en te integreren in gewone loonallocaties. Meer bepaald gaat het hier om de middelen in het kader van het gelijkkansenonderwijs, de zorgcoördinatie, het modulair onderwijs, de ICT-coördinatie en de vervangingspool. Wegens de beperkingen van het betalingssysteem kunnen die lonen niet op die aparte basisallocaties worden aangerekend. In de praktijk werden die lonen dus op de gewone loonartikelen uitbetaald. Tot en met de initiële begroting 2005 werd een raming gemaakt van die specifieke loonkosten. In de begroting werden ze afgetrokken van de loonkredieten en op aparte basisallocaties ingeschreven. In de loop van het begrotingsjaar werden die middelen dan terug verdeeld naar de loonkredieten. Die omslachtige werkwijze wordt nu stopgezet. Verder hebben een aantal van die middelen hun karakter als project al verloren en zijn ze ondertussen structureel geworden. Aangezien deze middelen voor belangrijke beleidsthema's worden gebruikt, zijn ze expliciet in de memorie van toelichting opgenomen zodat de nodige transparantie behouden blijft.

De tweede wijziging heeft betrekking op de zogenaamde vergrijzingcoëfficiënt. De twee belangrijke componenten van vergrijzing zijn het effect van de baremieke verhogingen en de vervanging van oudere personeelsleden door jongere en bijgevolg goedkopere. De voorbije jaren is gebleken dat die factor alsmaar minder negatief werd, zodat op een bepaald ogenblik opnieuw een positief peil zou kunnen worden bereikt. Voor 2004 blijkt de vergrijzingcoëfficiënt 0,173 percent te bedragen. Daardoor was het behoud van een vergrijzingsfactor van 0 percent niet langer realistisch. De 0,173 percent werd doorgerekend in de loonkredieten en daardoor stijgt het budget met 8,8 miljoen euro.

In de loonkredieten zijn de noodzakelijke middelen voor het honoreren van cao VII op de juiste basisallocaties ingeschreven. Het gaat om een budget van 3,3 miljoen euro. Met dat geld worden

onder meer de proeftuinen voor korte vervangingen georganiseerd en wordt het vaderschapsverlof van vier naar tien werkdagen opgetrokken. Ook de bijkomende aanwervingen in het basisonderwijs worden daarmee betaald.

Door de eerdere beslissing tot hervorming van de vervangingspool vanaf 1 september 2005 kwam 3 miljoen euro vrij. Met dat geld worden bestaande regelingen uitgebreid en worden nieuwe initiatieven opgestart. Door de afschaffing van de vervangingspool zal nog meer geld vrijkomen. Daarmee kunnen de geplande besparingen worden verzacht of zelfs herbekeken, en kunnen nieuwe initiatieven sneller worden genomen of versterkt.

De minister somt de maatregelen op.

De eerste maatregel betreft de proeftuinen. Het is niet de bedoeling om onderwijsvernieuwingen meteen in heel Vlaanderen door te voeren. Ze moeten eerst worden uitgetest in proeftuinen, met andere woorden, in projecten in één of enkele scholen. Op 1 september 2005 zullen er proeftuinen van start gaan die gericht zijn op onderwijsvernieuwing en op het uittesten van specifieke maatregelen voor bepaalde doelgroepen. Pas nadien kunnen de maatregelen worden veralgemeend. Voor deze projecten is er nood aan begeleiding en aan werkmiddelen. Voor het basisonderwijs is hiervoor 82.000 euro uitgetrokken, voor het secundair onderwijs 133.000 euro. De experimenten in het kader van "Accent op talent" zullen ook in proeftuinen worden uitgevoerd. Daarvoor is 54.000 euro nodig.

Het tweede punt is de ondersteuning van de scholengemeenschappen basisonderwijs. Sinds 1 september 2003 kunnen basisscholen scholengemeenschappen vormen. Om dit te stimuleren, geeft de overheid aan elke scholengemeenschap middelen voor ICT, zorg of administratieve ondersteuning. Deze middelen worden verdeeld volgens een puntensysteem, dat bestaat uit een basisbedrag en extra punten voor grotere gemeenschappen. Het basisbedrag wordt opgetrokken, zodat elke scholengemeenschap sowieso 63 punten haalt. Daarmee krijgt elke scholengemeenschap in elk geval één voltijds personeelslid ter ondersteuning. De berekening van extra ondersteuning voor grotere scholengemeenschappen verandert voorlopig niet. Deze maatregel kost 1,12 miljoen euro.

Het derde punt is bijkomende ondersteuning van de grote scholengemeenschappen in het secundair onderwijs. Bij de berekening van de punten wordt de lineariteit helemaal doortrekken. De meerkost bedraagt 16.000 euro, een relatief klein bedrag.

Het vierde punt is het stedelijk onderwijsbeleid. De minister wil informeel overleggen met de schepenen van Onderwijs van de centrumsteden. Hij trekt 200.000 euro uit waarmee de centrumsteden vanaf 1 september 2005 het lokaal onderwijsbeleid kunnen versterken. Het gaat niet om een nieuw systeem, maar om geld dat in functie van concrete projecten zal worden gebruikt. Voorwaarde is wel dat de centrumsteden meebetalen.

Het vijfde punt betreft het arbeidsgeneeskundig onderzoek voor stagiairs. Een leerling die stage loopt in een onderneming of instelling wordt door de Wet betreffende het Welzijn op het Werk gelijkgesteld met een werknemer en valt onder het gezondheidstoezicht. In vele gevallen zal hij of zij een arbeidsgeneeskundig onderzoek ondergaan. Dat geldt zowel voor het secundair, het hoger als het volwassenenonderwijs. De kostprijs van dit onderzoek ontmoedigt potentiële werkgevers en scholen om stages te organiseren. Daarom werd in het Vlaams Werkgelegenheidsakkoord afgesproken dat de kosten voor werkgevers zouden worden gedeeld tussen de werkgevers en de overheid. Op basis van dat akkoord wordt 1,9 miljoen euro ter beschikking gesteld voor stages, vooral voor de privé-sector en voor de sociale non-profitsector. Op federaal niveau zijn de tarieven duidelijk gedaald. De minister lobbyt bij de federale regering om deze kosten verder te verminderen. Hij wil echter niet wachten op het resultaat van deze gesprekken. Daarom trekt hij op dit ogenblik zelf het nodige geld uit. Daar bovenop voorziet de Vlaamse overheid nog eens in 634.000 euro voor de kosten van de scholen in 2005.

Het zesde punt is onderwijs aan huis. Kinderen die lange tijd ziek zijn, hebben in het basisonderwijs recht op onderwijs aan huis. De minister wil dit uitbreiden naar het secundair onderwijs. Aanvragers hebben recht op vier uur les per week. Voor het loon en de onkosten van 25,6 voltijdse leerkrachten trekt hij in 2005 239.000 euro uit.

Het zevende punt is onderwijs in het ziekenhuis. Sinds 2003 wordt er aan ziekenhuizen een subsidie betaald voor elk kinderbed. Hiermee kunnen

de personeels- en werkingskosten worden betaald voor het verstrekken van onderwijs in het ziekenhuis. De subsidie bedroeg 3.000 euro per bed. Door een stijging van het aantal erkende bedden tot 257 werd dat subsidiebedrag niet volledig uitgekeerd. Vandaag trekt de minister 28.000 euro extra uit, waardoor het voorziene bedrag wel betaald kan worden.

Het achtste punt betreft tolkuren voor gebarentaal. Sinds het schooljaar 1997-98 financiert het departement Onderwijs doventolkondersteuning voor leerlingen van het secundair en het hoger onderwijs die lessen volgen in het gewoon onderwijs. Wegens een stijging van het aantal aanvragers is het aantal tolkuren per leerling teruggelopen tot 5,5 uur per week. Door het optrekken van het budget met 50.000 euro kunnen 1.500 extra tolkuren worden betaald, zodat het totale aanbod 9.300 uur bedraagt. Dat brengt het gemiddeld aantal tolkuren op 6,5 per week.

Het negende punt slaat op de inhaalbeweging voor infrastructuur. De beleidsnota voorziet in een krachtige inhaalbeweging voor infrastructuur en uitrusting van scholen. De minister zal daarover op korte termijn een omvattend plan voorstellen. De voorbereiding en begeleiding van deze operatie is zeer intensief en vergt ook de inschakeling van externe deskundigen. Daartoe wordt 50.000 euro uitgetrokken.

Niet al deze initiatieven worden ingeschreven op loonbasisallocaties, maar de minister behandelt ze liever als één geheel.

Onlangs heeft hij beslist om de vervangingspool helemaal af te schaffen en de daartoe uitgetrokken kredieten opnieuw voor onderwijs aan te wenden. Over de precieze aanwending zijn momenteel nog besprekingen met de inrichtende machten en de vakbonden aan de gang.

Tot slot zijn ook in deze begrotingscontrole de nodige bijkredieten voor voorgaande jaren opgenomen. In 2005 gaat het om een bedrag van 8,7 miljoen euro voor lonen. Dit is een lichte daling ten opzichte van 2004, toen het ging om 9,5 miljoen euro.

Het Tivoli-akkoord van 14 juli 1998 voorziet in een structurele verhoging van de werkingsmiddelen voor het basisonderwijs. In de initiële begro-

ting 2005 werd 70 procent van de bijkomende middelen toegevoegd aan de werkingsmiddelen. De overige 30 procent werd overgeheveld naar de lonen, voor de verhoging van de stimulus voor de scholengemeenschappen. Deze verhoging gaat evenwel maar in op 1 september, zodat negen twaalfden van die 30 procent of 1.869.000 euro terug naar de werkingsmiddelen vloeit. Dit is een correctie op de initiële begroting.

De bijkomende middelen voor het secundair onderwijs zijn vooral het gevolg van een wijziging in het leerlingenaantal en het effect daarvan op de extra input in het gesubsidieerd onderwijs om de verhouding van het bedrag per leerling van 100/70 te bereiken. Ten opzichte van de initiële begroting voor 2005 gaat het in totaal over een stijging van het budget met 3,6 miljoen euro.

I.3. Andere budgettaire correcties

De eerste correctie betreft de subsidies aan jeugdverenigingen voor het organiseren van deeltijdse vorming. Vanaf 1 september 2003 werden vormingsprogramma's die voor het vervullen van de deeltijdse leerplicht in aanmerking komen, overgeheveld van het departement Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur naar het departement Onderwijs. Hierdoor werd het departement Onderwijs ook verantwoordelijk voor de financiering van die vormingen. Het budget dat was ingeschreven in de initiële begroting 2005, was ontoereikend en wordt daarom verhoogd met 495.000 euro. Hierdoor kan de sector haar personeels- en werkingskosten betalen, conform het bestaande besluit van de Vlaamse Regering.

De tweede correctie betreft de hogescholen. De kosten verbonden aan cao I worden aan de enveloppe van de hogescholen toegevoegd. Het gaat over 49.000 euro in 2005 en 300.000 euro op jaarbasis. Hiermee neemt de overheid zes voltijdse equivalenten ten laste voor het faciliteren van vakbondsopdrachten en dit vanaf 1 oktober 2005.

De derde betreft de universiteiten. De werkings-toelage van de Universiteit Gent wordt verhoogd met 2,5 miljoen euro. Deze verhoging is noodzakelijk ten gevolge van het arrest van het Arbitragehof. Verder kan de bijdrage van de overheid voor de wettelijke en conventionele werkgeversbijdragen van de vrije universiteiten met ongeveer

1,2 miljoen euro dalen als gevolg van de fusieoperatie van de Universiteit Antwerpen. Over de betwisting van deze berekening zullen we het later nog hebben.

De vierde correctie betreft het volwassenenonderwijs en de terugbetaling van de inschrijvingsgelden. Zoals de voorbije jaren stijgt de begroting voor het volwassenenonderwijs omdat de gederfde inschrijvingsgelden door de overheid moeten worden doorgestort aan de inrichtende machten. Ook dit begrotingsjaar zorgt het hoge aantal inschrijvingen van personen die een beroep kunnen doen op de vrijstelling van inschrijvingsgelden voor een verhoging van het budget met meer dan 1 miljoen euro. Het gaat voornamelijk om cursisten die het Nederlands als tweede taal aanleren. Daarnaast werd ook nog een bijkrediet voor voorgaande jaren ingeschreven ten belope van 596.000 euro.

De vijfde correctie betreft de projecten van de VLOR. Het decreet over de flexibilisering in het hoger onderwijs creëerde de mogelijkheid tot erkenning van Eerder Verworven Kwalificaties (EVK) en verkorte studietrajecten. Het hoger onderwijs voor sociale promotie (HOSP) heeft in Vlaanderen een belangrijke maatschappelijke positie maar tot vandaag is er geen transparantie inzake de erkenning van kwalificaties die er worden verworven. Daarom heeft de minister aan de VLOR gevraagd om het project "Toepassing EVK's vanuit het HOSP naar hogescholen" te realiseren om zo tot transparante afspraken te komen en het voortbestaan van tweede leerwegen in het hoger onderwijs te garanderen. In 2005 wordt de methodiek vastgelegd en wordt er gestart met twee paren van inhoudelijk verwante opleidingen uit drie studiedomeinen – sociaal, economisch en technisch. Het gaat, met andere woorden, over zes hogeschoolopleidingen en zes HOSP-opleidingen. Voor dit project wordt in 2005 139.000 euro uitgetrokken. Ook de twee volgende jaren zal men daarvoor nog middelen uittrekken. De minister is bereid om geld vrij te maken voor dat soort van initiatieven omdat hij een goede relatie wil met de VLOR.

De zesde correctie betreft het Gemeenschapsonderwijs. In 2003 heeft de vorige Vlaamse Regering de belangrijke beslissing genomen om een nieuwe personeelsformatie te realiseren voor de RAGO. De huidige personeelsformatie van 439 personeelsleden stelde immers op zeer gecentraliseerde

bevoegdheden. Door het bijzonder decreet op het Gemeenschapsonderwijs is een groot deel van de bevoegdheden herschikt en ondertussen is de overgangperiode voorbij. Aan die operatie was een uitstapregeling verbonden. De reële kosten van deze regeling liggen 250.000 euro hoger dan initieel begroot. Het budget wordt bijgevolg verhoogd. Daarnaast wordt ook de investeringsdotatie voor grote infrastructuurwerken verhoogd. De krediettoename met 3,5 miljoen euro brengt het totale budget op 21,4 miljoen euro.

II. ALGEMENE BESPREKING

II.1. Vergadering van 26 mei 2005

II.1.1. Proceduredebat

De heer *Jef Tavernier* begint met een procedurele vraag. De begroting hangt samen met het ontwerp van decreet houdende bepalingen tot begeleiding van de aanpassing van de begroting 2005, dat de commissieleden al hebben ontvangen. Ook het onderwijsdecreet XV, dat de commissieleden nog niet hebben ontvangen, bevat budgettaire bepalingen. Hij wil weten hoe de bespreking zal verlopen en op welk document de amendementen moeten worden ingediend. Deze keuze heeft immers een budgettaire weerslag. Hij vraagt zich ook af of men in deze aanpassing van de begroting geen rekening dient te houden met de afschaffing van de vervangingspool.

De heer *Ludo Sannen* veronderstelt dat het onderwijsdecreet XV inderdaad budgettaire consequenties zal hebben. Een begroting of begrotingscontrole kan echter alleen worden opgemaakt op basis van de bestaande decretale omstandigheden. Hij veronderstelt dat er aanpassingen zullen gebeuren naar aanleiding van de bijkomende begrotingscontrole in het najaar die door minister Van Mechelen in het vooruitzicht werd gesteld.

De *voorzitter* beseft dat een aantal belangrijke stukken nog niet voorliggen en dat de budgettaire gevolgen daarvan nog moeten worden besproken in een later stadium. Op dit ogenblik moet er echter worden gewerkt met de stukken die voorliggen.

De *minister* stelt dat de gewone parlementaire weg moet worden gevolgd: eerst deze bespreking, dan een adviserende stemming, dan het programmadecreet en dan het onderwijsdecreet XV.

II.1.2. Algemene bespreking

De heer *Werner Marginet* zegt dat VB positief staat tegenover de toename van de middelen voor onderwijs aan huis en in het ziekenhuis. Hij vindt wel dat er relatief weinig geld is ingeschreven en dat er weinig concrete zaken zijn gepland. Hij wil weten onder welke voorwaarden men van dergelijk onderwijs kan genieten en of deze voorwaarden dezelfde zijn voor het basis- en secundair onderwijs.

De heer *Luc Martens* kondigt aan dat hij een aantal algemene opmerkingen zal maken. Nadien zullen diverse leden van zijn fractie ingaan op de concrete programma's.

Hij heeft begrip voor de heer Tavernier. Indien men de verklaringen in de pers ernstig neemt, lijken de voorliggende stukken op dit ogenblik al achterhaald. Als parlementslid betreurt hij dat hij het beleid via de kranten moet vernemen. Daardoor wordt het parlement in een achtervolgingspositie gedwongen. De parlementsleden hebben bijvoorbeeld via de media moeten vernemen dat de lerarenopleiding zou worden hervormd. De betrokkenen stellen zich vragen omdat de vooropgestelde timing blijkbaar niet haalbaar is. Als iets in de krant heeft gestaan, dan denken veel mensen immers dat het al is uitgevoerd. Men denkt dat de zaken al in een bepaald stadium zitten, terwijl dat niet het geval is. Dat heeft perfide gevolgen voor het parlement. Parlementsleden worden hierop voortdurend aangesproken, terwijl het voor hen ook niet allemaal duidelijk is. De indruk wordt gewekt dat ze hun job niet goed doen en niet weten waarover het gaat. De krant heeft een grotere geloofwaardigheid dan de politiek. De heer Martens vraagt respect voor het parlement.

Toch zijn er volgens hem heel wat positieve elementen in de begrotingscontrole. Zijn fractie beseft dat de financiële middelen beperkt zijn en de ambities groot.

Hij verheugt zich erover dat er binnen die smalle marge invulling wordt gegeven aan een cao die de

werkdruk moet verlagen en de planlast verminderen. Korte vervangingen kunnen soepeler worden ingevuld, scholengemeenschappen krijgen meer slagkracht, de vrije keuze voor het buitengewoon onderwijs wordt verankerd en er is een extra input in het basisonderwijs, in het verlengde van het Tivoli-akkoord. Ook de extra middelen voor het onderwijs aan huis en in het ziekenhuis, waar de heer Marginet het over had, zijn zeker positief. De minister probeert noden in te vullen door enkele herschikkingen binnen de begroting.

Bij de begrotingsbespreking heeft CD&V gevraagd dat bepaalde initiatieven zouden worden geëvalueerd. Hij denkt bijvoorbeeld aan de publicaties vanuit het departement voor ouders, directies en jongeren. Deze publicaties breiden verder uit, op kosten van de gemeenschap. De heer Martens vraagt zich af of er met de hiervoor aangewende middelen wel een reële meerwaarde wordt gerealiseerd.

De CLB's liggen CD&V na aan het hart en daar zijn goede argumenten voor. In het verleden heeft de fractie aandacht gevraagd voor de financiering van de hogescholen in de hoop dat de begrotingscontrole een stap vooruit zou zijn. Dat is echter niet het geval, integendeel. Hij herinnert aan de beloften die de partijen hebben gedaan aan de vooravond van de verkiezingen. Ook inzake de verloning van de directeurs in het basisonderwijs is er een inspanning nodig.

Het stuk over het stedelijk onderwijsbeleid is uit onderwijsdecreet XV gelicht, maar de middelen zijn wel ingeschreven. Bij de gedetailleerde bespreking wil hij daarop terugkomen. Hij wil weten hoe het staat met de geplande verhoging van de noodzakelijke middelen om de uitstapregeling mogelijk te maken in het Gemeenschapsonderwijs. In dit lang aanslepende dossier moet er volgens hem dringend duidelijkheid komen.

Mevrouw *Marleen Vanderpoorten* beperkt zich tot een aantal algemene opmerkingen. In deze budgetcontrole ziet ze een aantal zeer positieve dingen die reeds door de heer Martens werden opgesomd en waar ook haar fractie het volledig mee eens is.

Na het voorbije weekend had ze echter een vreemd gevoel. Ze vraagt zich af in hoeverre onderwijsdecreet XV echt interfereert met de budgetcontrole.

Ze vindt het een beetje gek dat er wordt gesproken over de afslanking van de pool, terwijl het eigenlijk gaat om een afschaffing. Ze beseft dat er geld nodig is en dat er keuzes moeten worden gemaakt. De afschaffing van de pool is een mogelijke keuze. Voor een deel wordt die opgevangen door het toekennen van middelen voor andere ondersteunende elementen. De pool heeft de voorbije jaren echter onmiskenbaar voordelen gehad. Jonge leerkrachten bleven in het onderwijs, onder meer door de loonzekerheid. Ze wil later op dat onderwerp terugkomen.

Er wordt 8 miljoen euro vrijgemaakt voor het inzetten van bijkomende kinderverzorgsters, kleuteronderwijzers en leerkrachten lichamelijke opvoeding, zoals was afgesproken in cao VII. Mevrouw Vanderpoorten vindt dat positief. Ze vraagt zich echter af of die keuze is gemaakt op basis van lokaal overleg, waarom men zich tot die drie categorieën beperkt en of het niet zinnig was om ook de zorgcoördinatoren hierin op te nemen.

In de cao is sprake van een vermindering van de planlast, een punt waarover men zich in het onderwijs grote zorgen maakt. Ze juicht deze beslissing toe. Er zal een werkgroep worden opgericht, bestaande uit vertegenwoordigers van de overheid en de vakbonden. De wensen van de vakbonden komen echter niet helemaal overeen met die van directies, leerkrachten en koepels van inrichtende machten. Ze suggereert dat men het debat zou opentrekken naar alle betrokkenen.

Er worden zes extra personeelsleden toegewezen aan de vakbonden voor de ondersteuning van de lokale participatie. Elders worden vier fulltime betrekkingen toegewezen aan pedagogische begeleidingsdiensten. Ze wil weten of dit niet zal leiden tot een tot grotere versnippering van de middelen. Ze vraagt zich af of het niet zinniger is om de personeelsleden gewoon aan de scholengemeenschappen toe te wijzen.

Ze stelt met tevredenheid vast dat het stedelijk onderwijsbeleid veel aandacht krijgt. In de grote steden kampt het onderwijs immers met ernstige knelpunten. Op lokaal vlak is er nood aan extra ondersteuning. Samenwerking met het Vlaamse niveau is absoluut noodzakelijk. Ze veronderstelt dat de commissieleden op de hoogte zullen worden gehouden van de evolutie van dit dossier.

Omtrent de schoolgebouwen zullen er voorstellen worden geformuleerd op basis van studies. Ze stelt vast dat gemeenschapsscholen niet altijd even enthousiast reageren wanneer de lokale overheid vraagt naar een intensere samenwerking inzake het gebruik van gronden en gebouwen. Heel wat schoolgebouwen zijn nog altijd onderbenut. Ze ziet dat als een gemiste kans voor de lokale overheden en voor de scholen zelf. Gemeenschapsscholen liggen vaak op een grote campus en het onderhoud ervan vergt veel geld. Ze meent dat een efficiënter beleid mogelijk is.

Ze denkt dat er over de VOBO- en de VOZO-opleidingen (voortgezette lerarenopleiding buitengewoon onderwijs of zorgverbreding en remediërend leren) binnenkort beslissingen zullen vallen. Ze wil weten hoe het daarmee staat en of eventuele beslissingen budgettaire consequenties zullen hebben.

De heer *Jef Tavernier* stelt dat zijn kritiek vooral de vervangingspool betreft. Hij meent dat men de uitkomst van de discussie nog even moet afwachten. Als de minister bij zijn beslissing blijft, vraagt de heer Tavernier zich af waarvoor de vrijgekomen middelen zullen worden gebruikt. Er circuleren wel al heel wat ideeën. Het zou goed zijn om tijdens deze budgetcontrole zicht te krijgen op de maatregelen die vanaf 1 september gelden. Hij is van plan om een amendement in te dienen op het ontwerp van decreet houdende bepalingen tot begeleiding van de aanpassing van de begroting 2005. Eventueel wil hij dit amendement nog eens hernemen bij onderwijsdecreet XV.

Hij heeft twee vragen bij de opmerkingen van het Rekenhof. Het Rekenhof stelt dat de samenvoeging van de loonkredieten een beperking betekent van de informatie voor het Vlaams Parlement. Het Hof is daar niet gelukkig mee. De vermelde bedragen zouden niet overeenkomen met de bedragen die in de tabel werden afgetrokken van de kredieten voor specifieke basisallocaties. Het Hof zegt verder dat de gegevens voor de vervangingspool niet zijn opgenomen. Hij vraagt aan de minister dat de specificiteit van de begroting zou worden gegarandeerd.

Het Rekenhof maakt ook een inhoudelijke opmerking. Het stelt dat de dotatie rentelast DIGO wordt verminderd. Het oorspronkelijke krediet op deze basisallocatie is al volledig aangewend zodat een kredietoverschrijding dreigt te ontstaan. Dat

is niet alleen een technisch-budgettair probleem. Het gaat in tegen de goedgekeurde motie die een inhaalbeweging voor schoolgebouwen aanbeveelt. De heer Tavernier wil weten of de minister daarvoor misschien een andere verklaring heeft.

Over de externe deskundigen voor schoolgebouwen vraagt hij zich af of het bouwtechnici moeten zijn of gespecialiseerde juristen die moeten helpen bij het uitwerken van een PPS-constructie. Hij vermoedt dat het veeleer om juridische experts gaat. Hij meent dat men vaak maatregelen neemt die een besparing betekenen op korte, maar niet op lange termijn.

Inzake de besparingen in het volwassenenonderwijs verwijst hij naar de verklaringen van vorige week over de bijzondere inspanningen voor het onderwijs Nederlands Tweede Taal (NT2) in Brussel en vooral in de Rand. De besparingen van december in het volwassenenonderwijs troffen echter ook het NT2 in het Brusselse. Dat lijkt hem tegenstrijdig. In het kader van de Brusselse situatie vraagt zijn fractie dat geen besparingen zouden worden doorgevoerd in het NT2.

Mevrouw *An Michiels* vindt in deze budgetcontrole niets over de financiële injectie voor de hogescholen, hoewel de hogescholen daarvoor al lang en terecht vragende partij zijn. Ze wil weten of de afschaffing van de vervangingspool iets zal oplossen. Ze heeft de indruk dat dat geld voor alles wordt geclaimd.

Vanaf september gaat er extra geld naar de GOK-ondersteuning. De verklaring van de minister luidt dat de voortzetting van de ondersteuning een toename van de middelen vergt. Mevrouw Michiels vraagt of de middelen voor zorg of ICT eveneens zullen worden verhoogd, zoals de scholen vragen. Zo niet, wil ze weten waarom dat zo is.

De heer *Jos De Meyer* maakt zich zorgen over het infrastructuurbeleid. Hij verwijst naar de door het parlement goedgekeurde resolutie van 18 december 2003, die het belang van de scholenbouw benadrukt. Met de financiële beleidsruimte die Vlaanderen daarvoor reserveert, loopt het achteraan in het Europese en het OESO-peloton. Er is een grote vraag naar een inhaaloperatie.

Hij verwijst ook naar zijn interpellatie van 9 november 2004. In zijn antwoord verwees de minister naar de budgettaire meerjarenplanning

die de Vlaamse Regering zou opstellen bij de begrotingscontrole. De minister stelde dat hijzelf en de commissieleden zicht moesten krijgen op de mogelijkheden van de alternatieve technieken zodat ze aan de Vlaamse Regering kunnen laten weten wat er in de budgettaire meerjarenplanning moet worden ingeschreven voor schoolgebouwen. De minister nam zich voor de commissieleden te voeden met zijn conclusies waarop hij toen evenwel nog niet durfde vooruit te lopen.

In de motie die door het Vlaams Parlement op 24 november 2004 werd goedgekeurd, werd aan de Vlaamse Regering gevraagd dat ze zou aandringen op de snelle afronding van de discussie over de leningproblematiek van het Nationaal Waarborgfonds. In de loop van de huidige regeerperiode zou de financiële beleidsruimte voor schoolinfrastructuur substantieel worden verhoogd. Men zou er bij de federale regering op aandringen de Europese richtlijn te laten herzien zodat BTW-verlagingen voor scholenbouw mogelijk zouden worden. Tegen de budgetcontrole van 2005 zouden realistische verwachtingen worden geformuleerd inzake de nieuwe financieringsmogelijkheden.

Op de actuele vraag van de heer De Meyer van 16 februari 2005 naar aanleiding van de geplande verkoop van de GIMV-aandelen antwoordde de minister dat de regering zich inderdaad voorneemt een echte inhaaloperatie te doen op het vlak van scholenbouw. Daarvoor zouden aanzienlijke financiële middelen worden ingezet, ook buiten de begroting. Naar eigen zeggen legde de minister de laatste hand aan een concreet technisch schema dat vóór de begrotingscontrole van 2005 aan het parlement zou worden voorgelegd.

In het jaarverslag van DIGO leest de heer De Meyer dat de wachtlijst 1 miljard euro heeft overschreden en dat er 1.448 dossiers op de wachtlijst staan. Na de verklaring van de minister blijft hij op zijn honger zitten. Hij wil graag duidelijkere informatie van de Vlaamse Regering, ook over de timing. Hij wil weten of er al contacten zijn geweest met de federale regering over de mogelijkheid van een BTW-verlaging en over de leningproblematiek van het Nationaal Waarborgfonds. Hij meent dat er voor schoolgebouwen toch wel erg weinig geld wordt gereserveerd, zeker als men een vergelijking maakt met De Lijn. Hij vraagt zich af hoe men dat kan uitleggen aan de scholen die negatieve inspectieverslagen krijgen omdat hun gebouwen niet meer aan de normen voldoen.

Hij stelt dat er, bij een eventuele verkoop van gebouwen van het gemeenschapsonderwijs, voorrang moet worden gegeven aan andere geïnteresseerde onderwijsnetten. Dit zou een aantal lokale probleemdossiers kunnen oplossen.

De heer *Ludo Sannen* betreurt dat de minister-president en de regering niet in staat zijn gebleken om samen met deze begrotingscontrole een meerjarenbegroting voor te leggen, ter aanvulling van de regeringsverklaring. Dit had meer duidelijkheid kunnen brengen over de evolutie van bepaalde uitgaven en over de mogelijkheden, bijvoorbeeld inzake infrastructuur. In de Commissie voor Algemeen Beleid werd afgesproken dat de meerjarenbegroting later afzonderlijk zal worden besproken. Hij gaat ervan uit dat dit ook in andere commissies aan bod kan komen.

Hij begrijpt de frustratie van de heer Martens. De heer *Ludo Sannen* stelt vast dat vooral de commissie voor Onderwijs vaak achter de feiten aan moet hollen, niet alleen omdat dingen in de pers verschijnen, maar ook omdat de regering bij overlegmomenten vaak documenten doorspeelt, zonder dat het parlement daarbij betrokken is. Hij stelt dat maatschappelijke communicatie op zich goed is, maar dat die soms kan leiden tot frustratie bij de parlementsleden. Daarom staat hij achter de afspraak dat de regering de voorontwerpen nu al aan de parlementsleden moet bezorgen. Vroeger was dat niet zo en werden de parlementsleden aangesproken over voorontwerpen waarvan ze geen weet hadden. Zeker in de oppositie is dat erg frustrerend, want dan kan men niet eens het debat helpen voeren.

Hij is het ermee eens dat de discussie moet gaan over documenten die voorliggen. De minister spreekt echter over de afschaffing van de vervangingspool, terwijl in de tekst alleen sprake is van een afslanking. De parlementsleden kunnen natuurlijk alleen amenderen wat voorligt. De middelen die vrijkomen door die afschaffing, mogen volgens hem niet worden overdreven. In deze begrotingscontrole gaat men uit van een vermindering van die vervangingspool. De bijkomende middelen zullen pas vrijkomen wanneer de vervangingspool volledig wordt afgeschaft. Hij stelt dat dit geld voor het personeel zou moeten bestemd blijven. Hij denkt daarbij niet zozeer aan loonsverhogingen, als wel aan omkadering van jonge mensen, bijvoorbeeld lerarenopleiding, mentoren, begeleiding en instapstages. Oorspronkelijk was

dit geldt immers bestemd voor jonge personeelsleden.

Hij stelt vast dat de injectie voor de hogescholen er nog altijd niet is. Naar aanleiding van de goedkeuring van het voorstel van decreet hebben de commissieleden zich nochtans voorgenomen om dat nauwlettend te blijven volgen.

Inzake onderwijs worden er in de begrotingscontrole ook bepaalde inhoudelijke accenten gelegd. Hij denkt aan de bijkomende GOK-middelen en aan de verhoging van de middelen voor onderwijs aan huis en in het ziekenhuis en voor tolkuren voor gebarentaal. Hij besluit daaruit dat het creëren van kansen voor kinderen centraal staat in het beleid. Ondanks de beperkingen van het budgettaire kader wordt gezocht naar mogelijkheden om aan de noden tegemoet te komen.

De begrotingscontrole maakt volgens hem nog maar eens duidelijk dat de scholengemeenschappen een belangrijk niveau zullen worden in het toekomstige onderwijsbeleid. Zijn fractie is daarom voorstander van de geplande bijkomende ondersteuning, al gaat het dan om beperkte ingrepen.

De *minister* begrijpt de frustratie van onder meer de heer Martens, die zaterdag op het nieuws dingen vernam die hij in het parlement nog niet had gehoord. Hij verduidelijkt dat er vorige week gesprekken zijn geweest met vakbonden en inrichtende machten over het voorstel tot afslanking van de vervangingspool. Zaterdagochtend hoorde hij een belangrijk vakbondsman over de radio verklaren dat de vervangingspool zou worden afgeschaft. Aanvankelijk was de minister niet van plan geweest hierover een verklaring af te leggen aan de pers, maar zaterdagmorgen heeft hij zich door zijn persdienst toch laten overtuigen om te antwoorden op de dringende vragen van journalisten. Daarmee was het nieuws dan min of meer officieel. Als men het middenveld uitvoerig consulteert, gaan ook die mensen de agenda mee bepalen. De minister wil respectvol omgaan met het te voeren overleg, dat soms voorafgaat aan zijn mededelingen aan het parlement. Het onderwijs is volgens hem ook een op zichzelf staand mediagebeuren, in de goede betekenis van het woord. In de kranten verschijnen veel berichten die niet door de politici worden gestuurd. De politici moeten daarmee leren leven, ook al is dat soms wat frustrerend.

Aan de heer De Meyer antwoordt hij dat hij vóór Pasen al klaar was met een gedetailleerde nota over de aanpak van het probleem van de schoolgebouwen. De minister-president heeft er sterk op aangedrongen die nota nog niet bekend te maken omdat hij ze wilde integreren in een algemene nota over de problematiek van de wachtlijsten in andere sectoren. De minister denkt dat de andere sectoren intussen ook klaar zijn met hun werk. Wellicht maakt de minister-president dat nog niet formeel bekend omdat hij het wil inpassen in de meerjarenbegroting, die nog niet klaar is.

Voor onderwijs aan huis zal een rechtsgrond worden gecreëerd in onderwijsdecreet XV, waarna er een uitvoeringsbesluit komt. De bestaande situatie in het basisonderwijs zal worden geëxtrapoleerd naar het middelbaar onderwijs.

Er moet er een onderscheid worden gemaakt tussen tijdelijk en permanent onderwijs aan huis. Bij tijdelijk onderwijs aan huis moet een leerling 21 kalenderdagen ononderbroken ziek zijn geweest. In het gewone onderwijs mag de leerling hoogstens tien kilometer van de school wonen en in het buitengewoon onderwijs hoogstens twintig kilometer. Ouders moeten een medisch attest voorleggen waaruit blijkt dat de leerling niet in staat is om naar school te gaan, maar wel om thuis les te krijgen. De school moet dan gedurende vier uur per week een leerkracht ter beschikking stellen. Ze kan dat niet weigeren. In het middelbaar onderwijs moet de klassenraad bepalen welke vakken dat moeten zijn. Ten laatste in de week volgend op de aanvraag moeten de lessen van start gaan.

Het komt niet zo vaak voor dat kinderen permanent onderwijs aan huis moeten krijgen. Toch moet die mogelijkheid ook in het middelbaar onderwijs worden gecreëerd. Op basis van een inschrijvingsverslag bij het buitengewoon secundair onderwijs duidt de CABO (Commissie van Advies voor het Buitengewoon Onderwijs) een BUSO-school aan die zorgt voor vier uur les. Opnieuw is het de klassenraad die bepaalt over welke vakken het gaat. Dit zou vanaf 1 september 2005 van start moeten gaan.

De minister deelt de bezorgdheid van de heer Martens over de problematiek van de hogescholen. Hij meent dat er in de begroting voor 2006 een eerste aanzet moet zijn tot die financiële injectie.

Hij zal dit voorstel dan ook op tafel leggen. Hij rekent daarbij op de steun van de heer Martens.

Op de herstructurering van de RAGO wil hij in de volgende vergadering terugkomen.

Inzake het gemeentelijke accent in het onderwijsbeleid wilde hij via een formeel mechanisme de centrumsteden een rol te geven in het regisseren van het lokale onderwijsbeleid. Hij heeft dat echter geschrappt omdat hij daar dieper wil over nadenken. Hij wil wel geld uittrekken om vernieuwende projecten mogelijk te maken.

Hij is het eens met mevrouw Vanderpoorten dat de vervangingspool nuttig is geweest. De kostprijs was echter 35 miljoen euro, in plaats van 18 miljoen euro zoals aanvankelijk was begroot. Er was discussie over de vraag in welke context die pool nuttig is, los van het budgettaire element. De minister kwam tot de conclusie dat er geen draagvlak was voor de gerationaliseerde vervangingspool. Hij acht het mogelijk dat er ook geen echt draagvlak was voor een bredere vervangingspool, maar er waren wel veel argumenten vóór. De invoering van de vervangingspool door mevrouw Vanderpoorten was een goed initiatief, maar sindsdien is de context gewijzigd. Nu moeten jonge mensen op een andere manier worden gemotiveerd om de stap naar het onderwijs te zetten en om er te blijven.

De minister stelt dat het in zekere zin de vakbonden zijn die mogen beslissen over de extra jobs in het basisonderwijs. Hij heeft nog geen definitief antwoord ontvangen. De vakbonden gaven de voorkeur aan mensen die rechtstreeks in de klas zouden functioneren. Daarom zijn er geen bijkomende zorgcoördinatoren. De regering houdt zich aan het bereikte akkoord. Men kan zich natuurlijk afvragen waarom er niet zou worden geïnvesteerd in zorgcoördinatoren of in een vermindering van de planlast. De vakbonden hebben verklaard dat ze daarover een gesprek willen met de overheid. De minister is het ermee eens dat er nog andere actoren zijn die daarover iets zinvol te zeggen hebben en die bovendien een stuk van de verantwoordelijkheid dragen. Hij is zeker bereid hen hierbij te betrekken.

Voor de proeftuinen zoekt hij een draagvlak in de netten. Gezien de beperktheid van de middelen, zou het goed zijn mogelijkheden te creëren voor de pedagogische begeleidingsdiensten.

Inzake de onderbenutting van schoolgebouwen is de minister het eens met mevrouw Vanderpoorten. Bij gebruik, renovatie en nieuwbouw van schoolgebouwen moet er een dimensie van doelmatigheid en rationalisatie meespelen. Anders wordt het onbetaalbaar.

Hij stelt vast dat deze commissie sterk lobbyt voor de banaba's (bachelor-na-bachelor) VOZO en VOBO. Hierover moet volgens hem snel een beslissing worden genomen. Hij zou zich ervan af kunnen maken met de opmerking dat er geen budgettaire impact is, aangezien de hogescholen-enveloppe bevroren is. Hij beseft echter dat men daarover moet nadenken. Onrechtstreeks voedt dat immers het systeem en voedt het ook eventuele andere claims. Er is nog geen beslissing genomen. Persoonlijk vindt hij het evident dat van de VOBO een banaba wordt gemaakt. Voor de VOZO is dat minder evident, maar er is veel vraag naar, en dat speelt ook een rol.

De expertise die hij zoekt inzake PPS is niet noodzakelijk strikt juridisch, maar is evenmin bouwkundig. Hij wil goede economisch-juridische adviezen. Er wordt een economisch mechanisme op gang gebracht dat ook doelmatig moet zijn.

De bedragen in de toelichting bij de begroting zijn inderdaad niet dezelfde als de bedragen die in mindering komen van de aparte basisallocaties. De toelichting gaat uit van de reële kost van de personen in die betrekkingen, terwijl het in de basisallocaties gaat om de meerkost ten gevolge van de vervanging. Bovendien gaat de toelichting uit van de reële situatie in januari 2005. In de initiële begroting waren de bedragen op de aparte basisallocaties nog ramingen. Zowel het tijdstip als de methodiek zijn dus verschillend.

De vervangingspool was men eigenlijk vergeten. De kostprijs van de pool voor het schooljaar 2004-2005 was 35,748 miljoen euro. De voorgenomen rationalisatie reduceerde de kostprijs op de begroting 2005 tot 29,2 miljoen euro. De stopzetting maakt een verdere reductie mogelijk.

Op de vraag van mevrouw Michiels antwoordt hij dat hij voorstander is van een financiële injectie voor de hogescholen.

Hij bevestigt dat het GOK-budget wordt opgetrokken en het budget van de zorgcoördinatoren niet. In het eerste geval gaat het immers alleen

om de toepassing van de bestaande reglementering, zonder de enveloppe dicht te willen houden. Volgens de letter van de vroegere beslissing zou dit een gesloten enveloppe zijn geweest. Men had kunnen zeggen dat de waarde van de punten daalt omdat meer kinderen beantwoorden aan de criteria, maar dat is moeilijk uit te leggen. Daarom heeft de minister er in de regering voor gepleit de enveloppe mee te laten evolueren met het aantal kinderen dat aan de criteria beantwoordt. De regering had kunnen beslissen om extra inspanningen te doen voor de zorgcoördinatoren als ze daarvoor het geld had. Ze heeft dat niet gedaan omdat ze er de voorkeur aan gaf de waarde van de GOK-punten niet te laten dalen. Vermits er een sterke stijging is van het aantal leerlingen dat aan de GOK-criteria beantwoordt, is er op de begroting van 2006 een extra bedrag van 8 miljoen euro nodig. Dat is een vrij significante inspanning.

Over de DIGO heeft het Rekenhof gezegd dat de rentelast verkeerd geraamd is. Dat wordt opgelost met een amendement van de Vlaamse Regering, een klassieke procedure om te reageren op de opmerkingen van het Rekenhof.

II.2. Vergadering van 31 mei 2005

II.2.1. Proceduredebat

De *minister* verwijst naar de mededeling van de parlamentsvoorzitter dat nieuwe ontwerpen en voorstellen van decreet tegen 3 juni moesten worden ingediend. Rond onderwijsdecreet XV is echter een complex onderhandelingsproces aan de gang dat wellicht vanavond kan afgerond zijn zodat de tekst morgen kan worden voorgelegd aan de Vlaamse Regering. Daarna moet nog het advies worden gevraagd van de Raad van State. De minister heeft aan de parlamentsvoorzitter laten weten dat hij aan het parlement onmiddellijk kopieën kan laten bezorgen van het ontwerp zoals het naar de Raad van State gaat. De parlamentsvoorzitter was het daarmee eens op voorwaarde dat ook de commissievoorzitter haar akkoord zou geven. Deze is op dit ogenblik echter in het buitenland. De diensten zagen evenwel geen probleem. De minister zal later contact opnemen met de commissievoorzitter, maar gaat ervan uit dat deze werkwijze kan gevolgd worden.

De heer *Jef Tavernier* zou dit willen doen onder voorbehoud van een bespreking op het Uitgebreid Bureau van maandag. Zelf heeft hij te weinig zicht op de afspraken die daar werden gemaakt over de behandeling van decreten om zich hier akkoord te verklaren. Hij veronderstelt dat er een spoedadvies wordt gevraagd aan de Raad van State. Hij wil zicht krijgen op de kalender van de behandeling.

Mevrouw *An Michiels* meent dat het goed zou zijn de snellere werkwijze te volgen, zeker als de diensten hier geen probleem in zien. De scholen wachten immers op een aantal zaken die in onderwijsdecreet XV zullen worden bepaald. Mevrouw *Cathy Berx* is het ermee eens dat men zo snel mogelijk moet verder werken, eventueel onder voorbehoud. Mevrouw *Marleen Vanderpoorten* denkt dat het Uitgebreid Bureau daar maandag geen probleem zal van maken. Daarover werd al eens in algemene termen beraadslaagd en toen was de conclusie dat de bespreking sowieso moest doorgaan, gezien het belang ervan voor de scholen. De voorzitter besluit de voorgestelde werkwijze te volgen.

II.2.2. Algemene bespreking (Voortzetting)

De heer *Jos De Meyer* verontschuldigt zich omdat hij deze commissievergadering niet tot het einde zal kunnen bijwonen. Hij stelt dat de minister een begin van antwoord heeft gegeven op zijn vraag over het infrastructuurbeleid voor schoolgebouwen. De minister-president zou daarover een verklaring afleggen en dat is enkele dagen later inderdaad gebeurd.

De heer De Meyer blijft echter met vragen zitten. Indien de nota rond PPS werkelijk klaar is, begrijpt hij niet waarom er in de begroting nog 50.000 euro is ingeschreven voor externe expertise. Hij wil ook weten hoever men staat met de gesprekken met de federale regering rond een eventuele BTW-verlaging en rond het Nationaal Waarborgfonds. Hij had gevraagd of men bij een verkoop van schoolgebouwen niet de voorrang kon geven aan andere schoolbesturen die nood hebben aan lokalen, maar de prijzen van de vrije markt niet kunnen betalen.

De *minister* wil de idee van de heer De Meyer, namelijk een soort van voorkooprecht voor inrichtende machten van scholen, laten onderzoeken door zijn administratie. Hij vreest wel dat men

zou kunnen opmerken dat de vrije concurrentie hier niet gewaarborgd is. De heer *Jos De Meyer* merkt op dat ook de VLM een soortgelijk voorrecht heeft.

Inzake de BTW verwijst de *minister* naar zijn antwoord op vorige vragen. De BTW is gedeeltelijk een Europese, gedeeltelijk een federale kwestie. Er zijn contacten geweest, maar het dossier vordert niet echt op dit ogenblik.

De zaak van het Nationaal Waarborgfonds heeft hij grondig bestudeerd. Hij denkt dat er in dit complexe dossier niet snel vooruitgang kan worden geboekt. De federale regering heeft zich ertoe geëngageerd om iets te doen, maar de minister betwijfelt of men een operationaliseerbaar voorstel zal kunnen uitwerken. De heer *Jos De Meyer* zegt dat hij uit het verslag van de besprekingen in de Kamer had begrepen dat er hiervoor wel een som was uitgetrokken, maar dat men nog geen beslissing kon nemen omdat men niet beschikte over de juiste cijfers voor Wallonië. De *minister* antwoordt dat de zaken gewoon niet vergelijkbaar zijn. De Vlaamse Regering heeft cijfers doorgegeven die kunnen worden beschouwd als een representatieve steekproef over de verdeling van de vijf miljoen euro. De Franstalige Gemeenschap heeft eveneens cijfers doorgegeven, maar hanteert daarbij een andere systematiek. Men kan dus niet stellen dat de Vlaamse Gemeenschap het goed doet en de Franstalige Gemeenschap verkeerd. Hij denkt dat diegenen die het akkoord met de gewesten en de gemeenschappen destijds hebben uitgewerkt, zich niet hebben gerealiseerd hoe ingewikkeld deze zaak wel is. De heer *Jos De Meyer* repliceert dat een aantal scholen intussen wel in een onhoudbare financiële situatie terechtgekomen zijn. De *minister* raadt de heer De Meyer aan zijn partijgenoten in het federale parlement in te schakelen. Hij is wel bereid deze zaak verder op te volgen.

De heer *Jef Tavernier* ziet een verschil tussen de PPS als technisch-juridische en financiële ondersteuning, zoals door de minister werd aangekondigd in deze commissie, en de leningsmogelijkheid waarover de minister-president het had. In dat laatste geval ging het volgens hem niet over een PPS-constructie, wel om een middel om de officiële leninglast niet te laten stijgen en om langs een

omweg toch de Europese budgettaire normen te halen.

In sommige kranten was het verslag over de verklaringen van de minister-president verwarrend, vindt de *minister*. De minister-president heeft intussen echter bevestigd dat zijn uiteenzetting gebaseerd was op de nota van de minister van Onderwijs rond de technische, juridische en financiële aspecten van de zaak. De minister geeft toe dat men kan discussiëren over de vraag of dat inderdaad PPS is. Het gaat om een financieringsmethode waarbij private partners structureel betrokken zijn en die ook verantwoord is in het kader van een ordentelijke boekhouding ten aanzien van Europa. De minister meent dat er een andere aanpak nodig is voor de verschillende sectoren. Onderwijs moet bijvoorbeeld anders worden aangepakt dan de zorgsector. Hij meent dat zijn nota nog verder op punt moet worden gesteld. Daarom moet er nog 50.000 euro worden uitgetrokken voor expertise. Ook over details moet er een goed advies worden uitgewerkt.

De minister gaat in op de opmerkingen van het Rekenhof over de Universiteit Gent. Hij had eerder reeds gezegd dat er met de cijfers niets verkeerd was. Hij stelt voor dat zijn nota over deze kwestie aan de leden zou worden overhandigd.

Hij laat ook een nota verspreiden met zijn antwoord op de vraag van de heer Martens over de personeelsvermindering van de RAGO. De nieuwe personeelsformatie van 218 voltijdse betrekkingen kan op twee mogelijkheden worden gerealiseerd, via een uitstapregeling of via een herplaatsing van personeel naar diensten van de Vlaamse Gemeenschap en instellingen die afhangen van de Vlaamse overheid. Het overzicht van de intekening op de uitstapregeling zal aan de leden worden bezorgd. De eerste uitstap van 14 april 2000 betreft de periode 2000-2004 en de tweede uitstap van 28 mei 2004 betreft de periode 2004-2007. Over de herplaatsing naar het ministerie is er overleg geweest met de vakbonden. Nu kunnen de vakbonden opmerkingen geven. Op het einde van deze maand is er een personeelsvergadering geweest en daarna konden de kandidatuurstellingen beginnen, gevolgd door de interviews. De minister bezorgt de hele bundel aan het secretariaat.

III. ARTIKELSGEWIJZE BESPREKING EN STEMMING

Mevrouw *Cathy Berx* stelt een bespreking per programma voor, op basis van de toelichting. Het is immers niet duidelijk welk artikel naar welk programma verwijst. De voorzitter zal een lijstje laten bezorgen met de inhoud van de verschillende artikelen.

III.1. Decreetbepalingen

Artikelen 11 en 16

Bij deze artikelen worden geen opmerkingen geformuleerd.

De artikelen worden indicatief aangenomen met 10 stemmen bij 5 onthoudingen.

III.2. Begrotingstabel

Afdeling I

Programma's 31.10 en 31.20: Gewoon en buitengewoon basisonderwijs

Mevrouw *Cathy Berx* stelt vast dat er in deze programma's wordt verwezen naar cao VII. Het nieuwe systeem voor de korte vervangingen zou worden getest in proeftuinen. Ze wil weten of dit concept niet vooraf moet worden verduidelijkt en of niet vooraf criteria moeten worden bepaald waarvoor proeftuinen kunnen worden ingezet. Hier is immers sprake van proeftuinen voor het uittesten van een nieuw systeem inzake korte vervangingen. Naar aanleiding van de actuele vragen van mevrouw *Michiels* en van de heer *Tavernier* over de vervangingspool heeft de minister in de plenaire vergadering gezegd dat het systeem van de korte vervangingen ofwel opbouwend tien procent, twintig procent en meer van het globale veld zal omvatten ofwel – indien het budget het toelaat – meteen het hele veld. Zeker in dit laatste geval rijst de vraag of het concept van de proeftuinen waarvoor nog geen decretale grondslag bestaat, gepast is. Tevens is het haar niet duidelijk

wat korte vervangingen met onderwijsvernieuwing of met bepaalde doelgroepen van doen hebben. Ze vraagt zich af of de criteria voor het gebruik van proeftuinen niet sneller moeten worden verduidelijkt. Ze wil weten of de geselecteerde projecten allemaal te maken hebben met "Accent op talent". Wat met de voorstellen van projecten om de beschotten tussen gewoon en buitengewoon onderwijs kleiner te maken? Hierdoor zouden de leerkrachten van het buitengewoon onderwijs mee ondersteuning kunnen geven in het gewone onderwijs.

Inzake de planlast verwijst mevrouw *Berx* naar de werkgroep die concrete voorstellen zou formuleren tegen 1 september van dit jaar en waarover mevrouw *Vanderpoorten* het al heeft gehad. Mevrouw *Berx* vraagt zich af of er op dat vlak al vorderingen werden gemaakt. Ze wil graag weten tot welke besparing in de werkingsmiddelen deze vereenvoudiging van de planlast zou moeten leiden. Ze vraagt zich af of een dergelijke besparing een expliciete doelstelling is en of dit kwantificeerbaar is. Het verminderen van de planlast werd immers voorgesteld als een compensatie voor de besparingen.

Ze herhaalt dat de planlast in de huidige omschrijving alleen betrekking heeft op zaken die voortvloeien uit de onderwijsregelgeving. Ze wil weten of men ook aandacht heeft voor de extra kosten die voortvloeien uit federale of andere Vlaamse maatregelen. Ze verwijst daarbij naar de BTW-kosten, waarover de heer *De Meyer* het al heeft gehad. De scholen vallen voor hun aankopen immers onder de relatief zware BTW-verplichting van 21 procent. Of een lager BTW-tarief mogelijk is voor instellingen zoals scholen wordt uiteraard op federaal of zelfs op Europees niveau beslist. Een gelijkaardige opmerking geldt voor rechten, *Sabam*, milieu- en veiligheidsnormering. Ook daar is het misschien mogelijk de lasten voor de scholen te verlichten, al is het zeker niet haar bedoeling af te dingen op veiligheid.

De heer *Gilbert Van Baelen* verontschuldigt zich voor zijn afwezigheid in de vergadering van vorige week. Hij leest dat er tien fulltime equivalenten zijn voor het basisonderwijs en vijftien voor het secundair onderwijs. Voor de opvolging van "Accent op talent" zijn er vier fulltime equivalenten voor de pedagogische begeleidingsdiensten, twee voor het vrij gesubsidieerd onderwijs en twee

voor het officieel gesubsidieerd onderwijs. Vóór 15 mei moesten de projecten worden ingediend bij de minister. Is dat ook gebeurd? Op verschillende websites werd dit immers als een vrij breed project voorgesteld; het werd ook anders voorgesteld dan in de commissie was afgesproken. Zijn die tien, respectievelijk vijftien fulltime equivalenten, voldoende om tegemoet te komen aan de vraag naar proeftuinen? Welke meerwaarde ziet de minister in de vier fulltime equivalenten voor de opvolging van “Accent op talent”, bovenop de zestien lopende projecten? Gaat het om nieuwe initiatieven?

De *minister* is het eens met mevrouw Berx dat de term proeftuin oneigenlijk gebruikt wordt wanneer het gaat om het systeem van vervanging van korte afwezigheden in het basis- en het middelbaar onderwijs. Aan het begin van de discussie was de term wel nog op zijn plaats. Aan de vakbonden werd gezegd dat het de bedoeling was een enveloppe te geven die decentraal zou beheerd worden op het niveau van de scholengemeenschappen. De vakbonden zouden dan met de onderwijswerkgevers afspraken moeten maken over de criteria voor het gebruik van die enveloppe. In het begin was dat voor de vakbonden nogal nieuw. Daarom heeft hij het voorgesteld als een proeftuin die zou worden geëvalueerd. In de loop van de gesprekken is de interesse van de vakbonden voor dit systeem gegroeid. Daarom heeft de regering beloofd dat het zou worden veralgemeend. Dan mag men natuurlijk niet meer van een proeftuin spreken. De nieuwe generatie van proeftuinen waarvoor een oproep werd gelanceerd die tegen 15 mei moest zijn ingevuld, is redelijk breed gedefinieerd. De omschrijving van onderwijsvernieuwing die betrekking heeft op die oproep kan men in de teksten terugvinden. De minister gaat ervan uit dat hij zich moet houden aan de afgesproken capaciteit voor de begeleiding. Hij kan dus geen extra geld vragen als er veel interessante voorstellen werden ingediend. Op dit ogenblik heeft hij daar echter nog geen zicht op.

“Accent op talent” werd voorheen begeleid vanuit de Koning Boudewijnstichting. De Vlaamse Regering neemt die begeleidingslast nu over. “Accent op talent” is apart opgenomen omdat de projecten nog een jaar doorlopen.

Mevrouw *Cathy Berx* stelt vast dat er tegen 15 mei projecten worden ingewacht, maar dat de decretale grond daarvoor nog altijd ontbreekt. De Raad van State heeft in haar advies nochtans de

noodzaak van een decretale grondslag benadrukt, zeker een afwijking van de generieke decreten. Ze wil weten wanneer er ter zake een ontwerp van decreet wordt ingediend. Het was immers de ambitie om dit vóór 1 september rond te krijgen. De minister antwoordt dat hij nog steeds die ambitie heeft, maar dat de Raad van State niet noodzakelijk altijd gelijk heeft. Hij wil de zaak grondig onderzoeken.

Mevrouw *Kathleen Helsen* heeft een gelijkaardige vraag. Het basisonderwijs zou kunnen rekenen op extra personeel. De scholen weten op dit moment nog niet wat dat concreet zal betekenen op 1 september. Ook inzake de planlast zou er tegen 1 september een voorstel moeten zijn. Ze veronderstelt dat dat voorstel tegen die datum ook van toepassing moet zijn. Ze vraagt zich af of dat haalbaar is en of het schooljaar op een goede manier kan voorbereid worden, zeker inzake aanwervingen.

De *minister* antwoordt dat er een breed onderzoek werd gedaan naar de planlast die ontstaat binnen het onderwijssysteem. Hij beseft dat men nog verder zou kunnen gaan. Er is een werkgroep opgericht waarbij onder meer de vakbonden betrokken zijn, maar het is nu nog niet duidelijk welke resultaten dat zal opleveren. Hij wil daar graag mee doorgaan. Hij beaamt dat het de ambitie is om daarmee klaar te zijn tegen 1 september, maar hij betwijfelt of dit zo belangrijk is voor een goede start van het schooljaar.

Rond de bijkomende omkadering in het basisonderwijs moet er volgens hem wel snel duidelijkheid komen. De voorkeur van de vakbonden, die daarin een beslissende stem hebben, schijnt uit te gaan naar Lichamelijke Opvoeding. Er is nog overleg bezig over de manier waarop dat moet worden geïmplementeerd.

De heer *Gilbert Van Baelen* heeft er moeite mee dat de vakbonden kunnen bepalen dat het Lichamelijke Opvoeding moet zijn. Hij vindt dat niet terug in het voorstel. De *minister* stelt dat dit voortvloeit uit een cao. Hij meent dat hij aan het parlement moet meedelen welke richting het uitgaat, ook al is dat nog niet echt een uitgemaakte zaak.

Mevrouw *Cathy Berx* weet dat de vakbonden betrokken zijn bij de werkgroep rond planlast. In een vorige vergadering heeft de minister gezegd dat het zinvol zou zijn als ook de schoolbesturen

daar deel zouden van uitmaken. Ze wil weten of er daarover nu al meer duidelijkheid is. De minister wil meer actoren bij die werkgroep betrekken. Hij kan echter niet zeggen hoever het daarmee staat. Hij heeft het uitgebreide verslag van zijn medewerkers nog niet kunnen lezen.

Programma's 32.10 en 32.20: Gewoon en buitengewoon secundair onderwijs

Mevrouw *Kathleen Helsen* verwijst naar de besparingen in het secundair onderwijs die bij de begrotingsbespreking aan bod zijn gekomen. De minister heeft toen gezegd dat hij het effect van de besparingen zou meten bij de begrotingscontrole. Dan zou hij bepalen hoe hij daarmee in de toekomst zou omgaan. Ze wil weten of dat intussen ook gebeurd is.

De *minister* stelt dat men de begrotingscontrole moet beschouwen als een eerste verificatie van het effect van de besparingen. Hij is bereid een schriftelijk overzicht te geven van de besparingen. In de begroting voor 2006 zal het effect nog groter zijn.

Mevrouw *Kathleen Helsen* ziet dat er een bedrag is ingeschreven voor de deeltijdse vorming in het deeltijds onderwijs. In de beleidsnota staat dat er binnen het deeltijds onderwijs extra aandacht zou moeten gaan naar tewerkstellingsplaatsen. Er zou ook worden gestreefd naar een voltijds engagement voor alle leerlingen die kiezen voor deeltijds onderwijs. Ze wil weten wanneer de minister dat voltijds engagement waar wil maken. Ze stelt vast dat er op dit ogenblik extra tewerkstellingsplaatsen zijn voor jongeren in het deeltijds onderwijs, maar vraagt zich af of er ook werk wordt gemaakt van gepaste vormingsprojecten voor jongeren die nog niet klaar zijn voor een tewerkstelling. In de cijfers vindt ze dat immers niet terug.

De *minister* zegt dat allerlei actoren betrokken werden bij het creëren van bijkomende werkervaringsplaatsen voor de leerlingen van het deeltijds onderwijs: sectoren, gemeenten en provincies. Het aanbieden van een voltijds engagement kan volgens hem alleen geleidelijk worden opgebouwd. Voor iedere arbeidsplaats moet men vechten. Ieder project moet afzonderlijk geconcipieerd en gefinancierd worden. Een belangrijke volgende stap is de oprichting van een task force bij de SERV. Dat werd vorige maandag in een informeel over-

leg besproken met de sociale partners. Hij stelt dat men met de uitbouw van het voltijds engagement op schema zit. De heer Dekeukelier, die vroeger verantwoordelijk was voor het CDO (centrum voor deeltijds onderwijs) van het vrij onderwijs in Kortrijk, is gedetacheerd op het departement om te fungeren als verbindingsofficier tussen het beleid en de concrete initiatieven op het veld. Hij zal dit opvolgen op het terrein en zal alle knelpunten signaleren. Hij zal er mee voor zorgen dat het voltijds engagement voor al deze jongeren wordt gerealiseerd.

Mevrouw *Kathleen Helsen* stelt vast dat de minister niet echt kiest voor een voltijdse plicht tot leren en werken. De *minister* antwoordt dat hij voorstander is van een verplichting. Dan moet er echter wel een aanbod zijn. Mevrouw *Kathleen Helsen* heeft de indruk dat men het aanbod vooral probeert te realiseren vanuit een vorm van tewerkstelling. Ze vraagt zich af of er ook een uitbreiding mogelijk is in de richting van onderwijs of vorming. Daarover hoeft men geen overleg te plegen met de sectoren. De *minister* is voorstander van een veelzijdige benadering. Men heeft nagegaan welk aandeel van de jongeren die nu niet voltijds actief zijn, in een werkervaring kan stappen en welk aandeel daar niet klaar voor is. Voor die groep moeten er brugtrajecten en voortrajecten worden geconcipieerd in of rond de centra voor deeltijds onderwijs en in de centra voor deeltijdse vorming. Hij benadrukt dat de klassieke arbeidsmarkt niet volstaat om dit probleem op te lossen omdat veel van die jongeren daar echt niet aan toe zijn. Hij verwijst naar een gesprek dat hij gisteren heeft gehad met een twintigtal jongeren van het Damiaaninstituut in Aarschot en van het CDO van het gemeenschapsonderwijs in Leuven. Sommige jongeren hebben blijkbaar de aspiratie om bij een bedrijf te gaan werken, maar kunnen dat gewoon niet. Als een dergelijke jongere iets probeert en dat lukt niet, dan moet men iets anders proberen. De verschillende trajectbegeleiders die zoeken naar projecten voor deze jongeren, hebben beklemtoond dat men de inpassing in de arbeidsmarkt geleidelijk moet opbouwen. Met de centra voor deeltijdse vorming en de CDO's moet op het terrein een heel scala van instrumenten worden opgebouwd. De sectoren moeten worden geresponsabiliseerd. Er moeten initiatieven worden gerealiseerd over heel Vlaanderen. De heer Dekeukelier verwacht dat de verhoopde stroomversnelling niet onmiddellijk zal kunnen worden

gerealiseerd. Er is wel een planning voor de uitbouw van het beleid.

Programma 33.1: Hogescholenonderwijs

Mevrouw *Cathy Berx* benadrukt dat het grootste probleem opnieuw verband houdt met het ontbreken van een toereikende eenmalige financiële injectie, en zelfs van een financiële injectie tout court. Nochtans bepaalde het regeerakkoord dat er op korte termijn een eenmalige financiële injectie moest komen. Intussen is de regering ongeveer een jaar aan de slag. Mevrouw Berx begrijpt dat de middelen beperkt zijn. Toch wil ze weten wanneer de hogescholen deze eenmalige financiële injectie mogen verwachten, hoe groot het bedrag zal zijn en waarvoor het moet dienen. Ze gaat ervan uit dat dit zal worden opgenomen in de begroting voor 2006. Ze stelt dat dit zeker moet worden gerealiseerd vóór de hervorming van het financieringssysteem voor het hoger onderwijs, dat werd aangekondigd voor 2007.

De *minister* zal de regering daarin vatten. Hij hoopt dat het parlement hem zal steunen. Hij heeft ook de steun van de vakbonden van het hoger onderwijs. De minister heeft deze morgen aan de vakbonden gezegd dat hij wil werken in twee fasen, een eerste opstap in de begroting voor 2006 en een tweede opstap in de begroting voor 2007. Aan de regering wil hij een bedrag van 25 miljoen euro voorstellen, gerealiseerd in twee fasen.

Programma 33.20: Universitair onderwijs

Mevrouw *Cathy Berx* stelt dat de begrotingscontrole zeer terecht een begin van uitvoering maakt van het arrest van het Arbitragehof inzake de financiering van de Universiteit Gent. Ze ziet echter ook een probleem in basisallocatie 44.60. Ze denkt dat er een materiële vergissing is gebeurd met betrekking tot de Universiteit van Antwerpen. Ze heeft de indruk dat de Universiteit Antwerpen tot op zekere hoogte wordt gestraft voor de fusieoperatie die ze heeft doorgevoerd. Bij de begrotingscontrole zal 1,189 miljoen euro worden afgenomen omdat de universiteit werkgeversbijdragen zal uitsparen door de overstap van UFSIA-personeel dat kan kiezen voor een statutaire regeling. In de begrotingscontrole gaat men er evenwel vanuit dat al dat personeel die keuze ook werkelijk heeft gemaakt. Die overstap is echter nog niet volle-

dig gerealiseerd, zodat ook de minderuitgave nog niet gerealiseerd is. Op dit ogenblik hebben ongeveer vijftig personeelsleden gebruik gemaakt van de overstapmogelijkheid. Op 1 oktober 2005 is er opnieuw een overstapmoment. CD&V zal een amendement indienen om de bedragen te corrigeren. Niet-geïndexeerd zou er een bedrag van iets meer dan 400.000 euro worden toegekend aan de universiteit om de overgangperiode te overbruggen.

De *minister* laat de cijfers van het amendement snel verifiëren. Hij bevestigt dat de snelheid waarmee de overstap zou gebeuren, werd overschat toen de besparing voor de Vlaamse begroting werd berekend. In artikel 33, 2°, waar artikel 136, 2°, wordt vervangen, wil men 190 vervangen door 347, terwijl mevrouw Berx 362 voorstelde. In de vervangen paragraaf 2, 2°, moet het bedrag voor de Universiteit Antwerpen volgens hem vervangen worden door 93, terwijl mevrouw Berx 90 voorstelde. Mevrouw *Cathy Berx* is het ermee eens dat de cijfers moeten worden geverifieerd. Ze heeft zich gebaseerd op de gegevens van de universiteit en van de financiële diensten. Ze weet dat er aanvankelijk een tekst was opgemaakt waarin ook het vakantiegeld was opgenomen, en dat was kennelijk fout. De *minister* stelt voor dat de heer Voorhamme en mevrouw Berx dat verifiëren bij zijn diensten.

Programma's 33.30, 34.1, 34.2, 34.3, 34.4, 34.5, 35.10

Bij deze programma's werden geen opmerkingen geformuleerd.

Programma 35.20: Centra voor Leerlingenbegeleiding (CLB)

Mevrouw *Kathleen Helsen* verwijst naar haar tussenkomst over de CLB's bij de begrotingsbespreking. Ze stelt vast dat het bedrag bij de begrotingscontrole ongewijzigd is. Ze merkt op dat niet alle CLB's eenzelfde behoefte hebben aan werkingsmiddelen. Ze ziet een verschil tussen de CLB's die verbonden zijn aan het gemeenschapsonderwijs en de vrije CLB's. Het gemeenschapsonderwijs kan namelijk bepaalde infrastructuurproblemen opvangen. Bij de vrije CLB's ziet ze een verschil tussen de centra die ingebed zijn in scholen en de autonome CLB's. De stedelijke CLB's kunnen soms een beroep doen op de lokale overheid. De

centra die volledig los staan van scholen en die op geen enkele andere overheid een beroep kunnen doen, hebben het zeer moeilijk. De financiële problemen binnen sommige centra zouden ernstige gevolgen kunnen hebben voor de werking. Het wordt moeilijk om mee te kunnen met de automatisering. Er moet ook worden bespaard op de vorming van personeel. De centra zouden meer middelen moeten terugstorten naar de vzw NICO (Netoverschrijdend ICT-project voor CLB-gegevensverwerking in samenwerking met het departement Onderwijs) dan dat ze zelf voor dat project hebben gekregen van de overheid. Ze vraagt dat de minister aan deze financiële problemen aandacht zou schenken.

De *minister* is het ermee eens dat de CLB's goed werk leveren. Hij is begonnen met een reeks werkbezoeken aan CLB's. Hij werd door de verschillende centrumnetten gezamenlijk onthaald, eerst in Antwerpen en daarna in Leuven. De complexe problemen van NICO zijn hem bekend. Hij betreurt dat er een korting op de werkingsmiddelen moest worden doorgevoerd, maar gezien de situatie van de Vlaamse begroting ziet hij geen alternatief. Ook andere besparingen zouden ook op een grote en wellicht legitieme weerstand botsen. Hij denkt dat het nog een tijdje zal duren eer de begroting opnieuw op het goede spoor zit.

Programma 35.30

Bij dit programma werden geen opmerkingen geformuleerd.

Programma 35.40: Algemeen onderwijs en vorming

Mevrouw *Cathy Berx* stelt vast dat er in basisallocatie 12.31, Stedelijk onderwijsbeleid, een bedrag van 200.000 euro staat ingeschreven. Ze beseft goed dat er in grootsteden veel onderwijsproblemen zijn. Het is dan ook een aantrekkelijk perspectief dat er extra middelen zijn, ook voor haar eigen stad, Antwerpen. Toch heeft ze daar problemen mee omdat het concept lokaal gemeentelijk onderwijsbeleid nog niet is uitgeklaard. Hetzelfde geldt voor de regiefunctie van de lokale besturen. Het is evenmin duidelijk op basis van welke criteria de steden voor die middelen in aanmerking kunnen komen en hoe de middelen over de verschillende steden zullen worden verdeeld.

Ze vraagt zich af of de betrokkenheid van de andere onderwijsactoren gegarandeerd is. Als de regierol moet worden opgenomen door alle partners, dan zal er daarvoor een draagvlak moeten worden gecreëerd. Ze wil weten of steden die hun onderwijs hebben verzelfstandigd, hiervoor nog in aanmerking komen. Tot nog toe is de verzelfstandiging nergens in Vlaanderen doorgevoerd, maar er lopen wel enkele projecten. Indien men een regierol toekent aan een lokaal bestuur waarvan het onderwijs niet verzelfstandigd is, is er een probleem van rechter en partij. De minister heeft dat zelf gezegd bij de bespreking van de beleidsnota. Ze denkt dat dit eerst moet worden uitgeklaard. De *minister* is het ermee eens dat men niet op een structurele manier een regierol kan geven aan steden en gemeenten als er onvoldoende afstand is tot het eigen net. Bij de projecten waarvoor er nu geld wordt uitgetrokken, moet er een onderscheid zijn tussen de rol van behoeder van het project en die van actor in het project. Toch kan een stad projecten lanceren, ook als ze nog geen volwaardige regisseur is die afstand heeft genomen van het eigen net.

Volgens de minister maakt mevrouw Berx een cirkelredenering. Ze vertolkt daarin het standpunt van haar fractie. Het was zijn bedoeling dat onderwijsdecreet XV een kader te laten bieden voor het lokale beleid. Dan zou ook dat debat mogelijk zijn geworden. De minister heeft dat echter uit onderwijsdecreet XV gehaald omdat mensen uit de CD&V-fractie hem gezegd hadden dat het debat niet rijp was. Zo valt echter ook de mogelijkheid weg om daarover een debat te voeren. De minister hoopt dat het krediet zal leiden tot interessante initiatieven die meer klaarheid brengen over de betekenis van een regierol. Hij stelt nu vast dat mevrouw Berx zegt dat er geen geld mag worden uitgetrokken omdat de regierol niet uitgeklaard is, maar volgens hem zal deze discussie niet opgehelderd raken als men niet kan beginnen werken met de steden op basis van projecten. Hij wil deze discussie voeren in deze commissie. Mevrouw *Cathy Berx* zegt dat haar fractie daarvoor vragende partij is. Ze wilde dit echter niet toevoegen aan de bespreking van onderwijsdecreet XV. Nu vreest ze dat dit onderwerp langs een omweg terug in deze commissie zal terechtkomen. Ze betreurt vooral dat er nog niet is gediscussieerd over de criteria voor de selectie van de steden en gemeenten waarmee men dergelijke overeenkomsten zal sluiten en projecten zal opstarten. Ze weet

dat de minister van oordeel is dat het sluiten van een overeenkomst met een lokaal bestuur nog niet betekent dat het bestuur wordt gepercipieerd als een perfecte regisseur. In het stuk staat echter duidelijk dat de aangeduide gemeenten, na overleg, als regisseur zelf accenten kunnen leggen. Impliciet worden degenen waarmee een overeenkomst wordt gesloten, dus beschouwd als regisseur. De *minister* antwoordt dat een decretale basis een dieper debat mogelijk zou hebben gemaakt over de regierol. Hij is het ermee eens dat het debat niet moet gevoerd worden naar aanleiding van de bespreking van onderwijsdecreet XV. Daarom heeft hij het er ook uit weggehaald. Hij kan echter geen overleg plegen met de vertegenwoordigers van de steden en gemeenten op basis van een algemeen theoretisch verhaal. De steden en gemeenten vragen dat er hun wat middelen zouden worden toegekend om daar concreet werk te maken. Het zal eerder gaan om een projectmatige aanpak dan om een globaal akkoord dat de lokale overheid een globale regierol kan opnemen. Mevrouw *Cathy Berx* betwist de legitimiteit van deze keuze niet. De keuze van de projecten moet echter goed onderbouwd zijn inzake doelstelling en verdere invulling. In haar fractie wordt dat immers gepercipieerd als geld voor Antwerpen. Ze stelt dat alle onderwijsactoren van de gemeente daarbij moeten betrokken worden opdat de initiatieven niet vanaf het begin zouden worden gecontesteerd.

De *voorzitter* weet dat het niet alleen over Antwerpen gaat. Toch voelt ook hij zich tot op zekere hoogte betrokken partij. Om misverstanden te voorkomen zou er volgens hem nog vóór het reces een afzonderlijke discussie moeten worden gevoerd. De krijtlijnen voor het lokale beleid moeten worden uitgetekend. Hij is het ermee eens dat het ietwat geforceerd was om dit te willen inpassen in onderwijsdecreet XV. Op langere termijn had dit contraproductief kunnen zijn. Als men de lokale onderwijspartners zou raadplegen, kan men vaststellen dat er helemaal geen dubbele agenda is, meent hij.

De heer *Gilbert Van Baelen* vindt het goed dat de theoretische discussie over de rol van de lokale besturen inzake onderwijs niet in onderwijsdecreet XV is opgenomen. Toch meent hij dat ook een globaal theoretisch verhaal interessant kan zijn. Hij hoopt ook dat het niet alleen op de grote steden betrekking zal hebben en dat ook een aan-

tal kleinere gemeenten zonder eigen onderwijs zal beslissen om daar werk van te maken. Zijn gemeente, die geen eigen onderwijsnet heeft, doet heel wat voor de lokale onderwijsnetten. Ook aan het vrije net wordt veel geld besteed. Hij stelt dat men op een rijtje moet zetten wat lokale actoren kunnen doen en wat niet. Misschien is het wel goed dat men hierrond niet onmiddellijk decretaal werk verricht.

De *voorzitter* is het ermee eens dat een discussie niet automatisch tot een decreet moet leiden. Men moet nagaan hoe dit kan groeien en niet vooraf alles exhaustief vastleggen. Hij is niettemin tevreden dat er hiervoor een bedrag werd uitgetrokken.

Programma's 35.4, 35.5 en 39.10

Bij deze programma's worden geen opmerkingen geformuleerd.

Programma 39.20: Coördinatie beleid- en gegevensbeheer

Mevrouw *Cathy Berx* verheugt zich erover dat in basisallocatie 12.29 (Arbeidsgeneeskundig onderzoek stagiairs) op pagina 97 wordt voorzien in extra middelen om de kosten te dekken die de scholen zullen maken om stagiairs aan te trekken. Ze vraagt zich af of de inschatting – men gaat ervan uit dat het zal gaan om 115.000 leerlingen – realistisch is, of de scholen volledig gecompenseerd worden en vooral of die compensatie eenmalig of recurrent zal zijn. Met de term recurrent bedoelt ze dat de compensatie zou blijven bestaan zolang de federale regeling rond welzijn op het werk voor de stagiairs bestaat.

De heer *Gilbert Van Baelen* wil weten hoeveel het onderwijs daarin moet bijdragen. Op een totaal van 3,8 miljoen euro is er in het werkgelegenheidsakkoord namelijk in 1,9 miljoen voorzien voor de sectoren. Er zijn echter ook buiten het onderwijs stagiairs. Hij vraagt zich ook af wat het bedrag is per leerling. Men gaat immers uit van een bedrag van 32,97 euro per stagiair, maar als men dat berekent, krijgt men een ander verhaal.

Mevrouw *An Michiels* zegt dat de scholen willen weten hoe ze op dat geld aanspraak kunnen

maken. Moeten ze dat aanvragen of wordt dat automatisch toegekend als ze stagiairs hebben?

De *minister* antwoordt dat er een theoretische berekening werd gemaakt. Men heeft nagegaan hoeveel de maatregel zou kosten indien men aan de nu geldende tarieven een soort van natuurlijk contingent van stages zou zijn. Men komt uit op 3,8 miljoen euro. In het werkgelegenheidsakkoord werd bepaald dat de regering de helft betaalt van die potentiële kosten. Deze methodiek moet door de sociale partners in de sectoren geconcretiseerd worden. Dat is een beetje vervelend in die zin dat een deel van de beslissingsmacht daarmee uit handen wordt gegeven. Aan de regering heeft hij gevraagd om het resterende bedrag van 1,9 miljoen euro op te nemen in de onderwijsbegroting. Een deel van dit bedrag werd reeds opgenomen in de begroting voor 2005. Het gaat om vier twaalfden. Voor de concretisering moet hij de afspraken binnen de sectoren afwachten. Hij is ook aan het temporiseren omdat hij hoopt op een federale tussenkomst in het kader van het werkgelegenheidsbeleid voor jongeren. Het is uiteindelijk een federale regeling, die weliswaar door werkgevers moet worden bekostigd. Als de federale overheid positief reageert – en dat blijft uiteraard onzeker –, dan kan de Vlaamse Regering dat geld voor iets anders gebruiken. Als hij over deze kwestie duidelijkheid heeft, wil de minister concretiseren hoe het geld moet worden aangewend. Sedert september is er hierover voortdurend overleg gepleegd met de federale overheid, eerst over het KB zelf en dan over de kosten. Dan is men tot het besluit gekomen dat het eenvoudiger zou zijn als de federale overheid zelf zou instaan voor een financiering. Dat was natuurlijk geen evidente zaak. Minister Vandenbroucke heeft dan toegezegd dat hij hoe dan ook zelf naar geld zou zoeken. Toen hij vernam dat er op federaal niveau geld opzij werd gezet voor jongerenwerkgelegenheid, heeft hij gesuggereerd dat een compensatie van de kosten voor arbeidsgeneeskundig onderzoek misschien een nuttige besteding is. Mevrouw *Sabine Poleyn* feliciteert de minister omdat hij op zoek gaat naar geld op het federale niveau. Ze hoopt wel dat de scholen tegen september duidelijkheid zullen hebben.

Afdeling III

DAB Hogere Zeevaartschool

Bij de DAB Hogere Zeevaartschool worden geen opmerkingen geformuleerd.

De programma's worden indicatief aangenomen met 10 stemmen tegen 5.

IV. INDICATIEVE STEMMING

De aan de commissie toegewezen bepalingen van het ontwerp van decreet houdende aanpassing van de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2005 worden bij indicatieve stemming aangenomen met 10 stemmen voor en 5 tegen.

De verslaggever,

De voorzitter,

Cathy BERX Monica VAN KERREBROECK